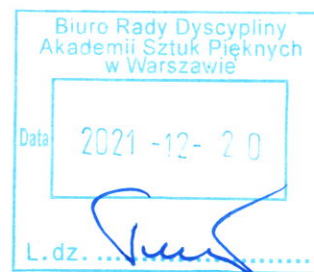

prof. Maciej Światała
Wydział Architektury i Wzornictwa
Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku

Ocena dorobku twórczego i artystycznego oraz rozprawy doktorskiej magistra Kamila Krasuskiego, wykładowcy Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, sporządzona w związku z przewodem doktorskim w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie sztuk plastycznych i konserwacji zabytków wszczętym w szkole doktorskiej Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Promotor pracy doktorskiej prof. ASP dr hab. Joanna Walendzik-Stefańska

Temat rozprawy: PRZESTRZEŃ PRACY WSPÓŁDZIELONEJ NOWOCZESNA WIZJA MIEJSCA PRZEZNACZONEGO DO PRACY GRUPOWEJ

Recenzję sporządziłem na podstawie portfolio zawierającego dorobek dydaktyczny i artystyczny kandydata oraz pracy doktorskiej.

Kariera zawodowa Pana Kamila Krasuskiego przebiegała zgodnie z losami większości absolwentów kierunku Architektura Wnętrz. Praca zawodowa po ukończeniu w 2008 studiów na Wydziale Architektury i Wzornictwa Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie związana była początkowo z projektowaniem indywidualnych wnętrz mieszkalnych. Stosunkowo szybko w 2012 powierzono kandydatowi tematy projektowe dotyczące przestrzeni użyteczności publicznej, konkretnie wnętrzami biurowymi JTI Polska. Prezentowane w portfolio realizacje tego typu wnętrz poprzedziły doświadczenia z pracy w firmie „Interbiuro” podjętej przy końcu studiów. Należy zauważyć długotrwały związek kandydata z projektowaniem biur, co ma znaczenie w kontekście wyboru tematu rozprawy doktorskiej. Co ważne, w tym samym czasie kandydat wykazał zainteresowanie naukowe zagadnieniem projektowania przestrzeni do pracy, czego świadectwem jest wielokrotne uczestnictwo w konferencjach tematycznych oraz publikacje. Tak więc mogę ocenić podjęcie tematu dysertacji jako świadome i poparte doświadczeniem oraz osobistymi przemyśleniami. Prezentowana w portfolio działalność projektowa z ostatnich lat związana jest z wnętrzami hoteli. Oceniam je wysoko, świadczą o rozwoju pana Kamila Krasuskiego jako projektanta. Przegląd projektów dla hoteli jest dowodem doskonalenia inwencji i warsztatu. Cenię szczególnie projekty lobby „hotel w Juracie”, lobby „Martim w Szczecinie”

i restauracji B L A C K & W H I T E R E S O R T za subtelne odnoszenie się za każdym razem do kontekstu miejsca. Należy zwrócić uwagę, że oprócz profilowanych projektów biurowych i hotelowych kandydat przedstawił projekt dobrze prezentującego się wnętrza sakralnego kaplicy pogrzebowej oraz prace rysunkowe, które był prezentowane na zbiorowych wystawach w 2015 i 2018 roku.

Pracę dydaktyczną asystenta na wydziale Architektury Wnętrz Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie pan mgr Kamil Krasuski rozpoczął w 2013 roku. Swe obowiązki pełni na poziomie studiów licencjackich. Przedstawiony dorobek wskazuje na dużą wszechstronność działalności dydaktycznej, zarówno w roli asystenta - przedmiot Projektowanie Wnętrz (prowadząca st. wyk. Małgorzata Jodłowska), jak i samodzielnej wyrażającej się prowadzeniem warsztatów i opieką nad kołami naukowymi. Tu obszarem aktywności kandydata jest technologia projektowania, w szczególności komputerowe techniki projektowania. Na zauważenie zasługuje również zaangażowanie kandydata w plenerach, warsztatach i konkursach studenckich.

Licząca 178 stron rozprawa doktorska pod tytułem: „Przestrzeń pracy współdzielonej nowoczesna wizja miejsca przeznaczonego do pracy grupowej” składa się z trzech głównych rozdziałów, poprzedzonych szczegółowymi ustaleniami terminologii. Rozdział pierwszy „Przedmiot badań” to bardzo dobrze opracowany stan badań, katalog wszystkich potrzebnych terminów i definicji, doktorant ujmuje ideę pracy współdzielonej wieloaspektowo, przede wszystkim w wymiarze społecznym, jak i technologicznym. Poza skatalogowaniem pojęć autor omawia genezę i rozwój zjawisk towarzyszących coworkingowi, takich jak np. coworkation. W drugiej części tego rozdziału zostały omówione i poddane krytyce metody organizacji pracy współdzielonej oraz scharakteryzowana grupa użytkowników. Właśnie tę część pracy uważam za najbardziej ciekawą, szczególnie próba opisanie grupy docelowej, którą jest wchodzące na rynek pracy pokolenie „płatków śniegu”. W oparciu o aktualne źródła doktorant definiuje zespół problemów, które stanowią nie lada wyzwanie dla projektanta, ale również i dla całego społeczeństwa. Ta ciekawa charakterystyka powinna moim zdaniem znaleźć się przed opisem funkcjonowania coworkingu. Uniknęlibyśmy wówczas osłupienia, kiedy czytamy na str. 26 „Na tarasie socjal managerzy prowadzą aktywizację społeczną coworkerów w postaci zajęć ruchowych i zabaw różnego typu”.

Opis funkcjonowania współdzielonych biur przedstawiony przez doktoranta jest szczegółowy i wiarygodny, choć nie pozbawiony pewnej sprzeczności. Z jednej strony w rozdziale „Codesign” doktorant przedstawia korzyści partycypacji przez przyszłych użytkowników w urządzaniu biura, wcześniej jednak przekonuje, że zaletą badanej przez siebie formy organizacji pracy biurowej jest możliwość redukcji kosztów wynajmu przez ewentualność krótkiego najmu lub w skrajnej sytuacji porzucenia wynajmowanego miejsca pracy. Moim zdaniem podważa to sens uwzględniania życzeń potencjalnych najemców odnoszących się do estetyki przestrzeni. Na stronie 25 rozdziału „Trzy fazy rozwoju typowego coworkingu” mamy interesujący model przekształcania się badanej formy pracy współdzielonej, kiedy najemcy okrzepną ekonomicznie i inaczej definiują swoje potrzeby. Niestety brakuje informacji na bazie jakich danych model ten jest opisywany, czy są to tylko obserwacje autora. Niemniej ta część pracy doktorskiej w sposób wiarygodny przedstawia pewien model zachowań społecznych, u podstaw których leży specyfika otoczenia, w jakim dorastają nowi uczestnicy rynku pracy.

Kolejny rozdział doktoratu to opis przebiegu badania wytypowanych istniejących w Warszawie dziewięciu biur oferujących miejsca pracy współdzielonej. Przegląd ten jest odnoszony do wybranych światowych realizacji przestrzeni tego typu. Doktorant przeprowadził badania terenowe dokumentując wnętrza, odbywając rozmowy z użytkownikami oraz obsługą. Drugą ścieżką badania była przygotowana przez doktoranta ankieta. Treść ankiety skierowanej do użytkowników została tak sformułowana, aby uzyskać maksimum informacji, choć brakuje np. pytania użytkowników o odczucia estetyczne dotyczące wnętrza. Niestety brakuje w pracy informacji ilu respondentów udało się namówić do wypełnienia ankiety. Wnioski z badań zostały przedstawione w kolejnym rozdziale na str. 96. Doktorant wyszczególnia trzy rodzaje pracy coworkingowej, różnice wynikają z podejścia do zagadnienia projektowania. We wnioskach pan Kamil dostrzega przewagę znaczenia kontaktów społecznych nad kwestiami estetycznymi, choć zauważalne jest też oferowanie starszym użytkownikom lepiej dopracowanego standardu estetycznego. Najciekawszą obserwacją jest istnienie przestrzeni coworkingowych, które sam autor nazywa łączeniem pracy z zabawą. Omawiane biura również nie stawiają kwestii projektowania i estetyki na pierwszym miejscu. Tego typu podejście w projektowaniu wyposażenia biur pojawia się już od pewnego czasu. Badania doktoranta wskazują, że potrzeba rozbudowy

przestrzeni rekreacyjnych ma głębsze podstawy społeczne i staje się wyraźnym trendem. Naturalną konsekwencją analizy wniosków stał się wybór wnętrz postindustrialnych do projektu przestrzeni pracy współdzielonej. Przekornie nieład tworzy przestrzeń twórczą, sławnym dowodem na to jest historia nieistniejącego już źle zaprojektowanego tymczasowego budynku w MIT, w którym bałagan komunikacyjny powodujący mnóstwo przypadkowych interakcji użytkowników towarzyszył powstaniu wielu znanych do dziś wynalazków. Najbardziej kreacji sprzyja przestrzeń wspólna np. komunikacyjna, w przypadku założeń doktoranta rekreacyjna, czy po prostu ta służąca wymianie idei i informacji między użytkownikami. Wybór obiektów byłej fabryki kas pancernych i sejfów przy ulicy Strzeleckiej jest też efektem przemyśleń doktoranta dotyczących rewitalizacji warszawskiej Pragi tak w sferze architektury jak i społeczno-ekonomicznej. Towarzysząca pracy próba projektowa łączy w sobie wszystkie wnioski z rozważań teoretycznych. Została opracowana wariantowo, aby przewidzieć możliwe drogi rozwoju coworkingowego biura w czasie. Jego stylistyka jest emanacją wniosków z pracy teoretycznej odnoszących się do kompilacyjnego sposobu projektowania takich wnętrz z wykorzystaniem do maksimum zastanych atrakcji byłej fabryki kas pancernych. Szczególnie cenię sobie w projekcie przedstawiony sposób zestawienia nowej i starej elewacji oraz formę zaprojektowanej nowej klatki schodowej. Projekt opracowany jest szczegółowo i czytelnie, podobnie jak część teoretyczna pracy doktorskiej.

Konkluzja recenzji pracy doktorskiej oraz dorobku projektowego pana Kamila Krasuskiego

Przedstawiona rozprawa doktorska traktująca o kierunkach rozwoju pracy biurowej jest interesująca głównie z powodu zdefiniowania zjawisk towarzyszących procesowi. Do zalet opracowania należy skatalogowanie pojęć oraz opisanie tendencji. Towarzyszący rozprawie projekt podejmuje zaawansowaną próbę odpowiedzi na wnioski z materiału badawczego. Niewątpliwie problem przystosowania nowego pokolenia młodych ludzi do podjęcia pracy jest bardzo szeroki. Często wypowiedzana potocznie fraza o tym, że „oni” nie są ani gorsi, ani lepsi tylko po prostu inni, trudna jest do wyrażenia w projektowaniu, które z natury rzeczy goni za przemianami społeczeństwa. Obawiam się, że doktorant mimo najlepszych chęci nie jest w stanie przy pomocy huśtawki czy fotela z szerokim zagłówkiem pokonać głębokich niedostatków wychowania, braku bliskości rodziców i rówieśników oraz wszystkich tych problemów, które fundujemy młodzieży jako społeczeństwo. Czasami zaczyna to wyglądać niepoważnie, jeśli zestawimy odpowiedzi projektowe ze społecznymi

oczekiwaniami, że młodzi ludzie wchodzący na rynek pracy będą budować naszą wspólną dobrą przyszłość. Nie jest to zarzut wobec pracy doktorskiej, raczej próba zmierzenia się z własnymi wyobrażeniami o etosie pracy. Właśnie takie prace jak recenzowana pozwalają zrozumieć odległość własnych wyobrażeń od rzeczywistości. Dlatego uważam, że przedstawiony w pracy doktorskiej materiał merytoryczny jest dowodem samodzielności artystycznej i naukowej kandydata i odpowiada wymaganiom określonym w art. 13, ust.1 ustawy z dnia 14. 03. 2003.

Tym samym popieram wniosek do Rady Naukowej Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie o nadanie panu mgr Kamilowi Krasuskiemu stopnia doktora w dziedzinie sztuki w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja zabytków.

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Mauryliusz". The signature is written in a cursive, flowing style with a large loop at the end.